

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice šte. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šestdnevna peti-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja

za Ljubljano
v upravnništvo:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 134.

V Ljubljani v petek, 8. avgusta 1884.

Tečaj I.

V zlato Prago!

Odbor za gledališki vlak izdelal in prijavil je uže natančni program ter določil čas odhoda na 1. septembra. Skoro smo se bali, da ne bode možno, ob tem za nas jedino primernem času odriniti v zlato Prago, kajti čitali smo po českich listih, da bode narodno gledališče, kojemu je v prvi vrsti namenjen pohod slovenskih gostov, zatvorjeno od 22. avgusta do 6. septembra. Toda ker so česka glasila navzlic temu brez vsake opazke priobčili naš program, moramo uže po tem soditi, da bode gledališče nekoliko dnij preje zopet svoje duri odprlo bratskim gostom, prišedšim iz daljnega juga na obrežje Vltave v kraljevo česko stolnico.

Povpraševali smo okolo po slovenskih pokrajinah, a povsod našli smo živo zanimanje za lepo idejo gledališkega vlaka. Le sem ter tja dobil se je kak čmerni realist, kateri je bil tega, po vsem prozajičnega mnenja, da stvar preveč stane, da je kratka zabava vender le predraga za naše skromne razmere ter da bi se za denar mnogo storiti dalo na slovenskem ozemlju, bodisi pri ljubljanskem „Narodnem Domu“, bodisi pri Bleiweisovem spomeniku ali pri kakem drugem narodnem podjetju. Hvala Bogu, to so le prav redki, osamljeni glasovi; ogromna večina našega naroda ocenja tudi idealen dobiček, kateri se ne dá meriti s kramarsko tesnosrčnostjo ter nikakor ne preračunati s suhoparnimi številkami. Brez tega svetega navdušenja za idealno blago ne bi bili italijanski in nizozemski slikarji nikdar ne ustvarjali svojih umotvorov, nikdar ne bi sloveči kiparji in arhitekti svoje uzore živitvorili v bronu in mramorju, velika mesta, osredja naše kulture, ne bi bila okrašena z monumentalnimi stavbami, svet bi bil — morda — bogatejši za kupček mrtvega mamona, toda neizmerno bolj reven v duševnem oziru.

In baš zabavni vlak v zlato Prago obogatel bode nas Slovence z mnogovrstnimi duševnimi plodovi! Nikdo ne dvoji o istinitosti načela, da je potovanje v daljne kraje pre-

važno sredstvo za narodno odgojo. Zlasti pri neznatnem narodu, kakor smo mi, na stran potisnjeni, od svetovnega prometa in njegovih čudesev oddaljeni Slovenci! Životari vse svoje žive dni v tesnem kolobaru malomestnega našega življenja, v kakem samotnem slovenskem mesteci ali trgu, oddaljenem celó od velike prometne žile železnice, — in tujec bodeš v sedanjem vedno napredujočem veku! Kar se ti pripoveduje o zanimivostih velikih mest, čul bodeš s tistim nezaupnim strmenjem, s kojim otročiči poslušajo pripovedke iz „Tisoč in jedne noči.“ Niti pojma ne bodeš imel o umetnem aparatu, kojega si je novodobna omika vstvarila ter ga dan za dnevom pomnoževa s tisučeri iznajdbami in čudovitimi proizvodi človeškega razuma!

A gledališki vlak popeljal bode slovenske potnike v tri velika mesta, katera zanimajo vsako v svojem genru. Dunaj, stolnica cesarska, razkazal nam bode čarobno krasoto svojih monumentalnih palač, nakupičenih na svetovnoznanem „Ringu“, ter nas bode seznanil z mravljinčjim gibanjem velikomestnega emporija. Brno, prvo obrtnijsko mesto v širnem avstrijskem cesarstvu, dalo nam bode s svojimi velikanskimi tovarnami slikovito podobo obrtnega osredja, ti pa, matička česka, ponosna zlata Praga, segala nam bodeš v srce s stoletnimi spomeniki slavne tvoje protoklosti, vzbujala nam bodeš velike zgodovinske reminiscence ter zopet zaupanje v veselejšo prihodnost nam vžigala v prsih s glasnimi pojavi svojega narodnega preporoda, med kojimi se v prvi vrsti blestí vidno znamenje duševne celokupnosti českega naroda: „Národní divadlo!“

In uže med potjo, koliko pomenljivega, koliko krasnega bode zrló oko slovenskih potnikov! Divno lepotičje, s kojim je potratna priroda dičila planinski svet vzhodnih alp, idilična nežnost „moravske Švice“, doline Švarcave okolo Blanskega in Adamovega, in bogate česke livade, katere je vzgledna marljivost omikanega českega oratarja spremenila v cvetoči raj! Naše oko bode pilo uprav ka-

leidoskopično bogastvo, in vse te lepotije se bodo videle za razmerno neznatno svoto, za pravo bagatelo!

A največji čudež zagledali bodemo v osrčji českega naroda, v kraljevi Pragi! Smelo trdimo, da v vsej človeški povestnici ne najdeš bolj zanimive prikazni nego je vstajenje českega naroda iz smrtnega spanja. Po usodni bitki na Beli Gori (8. nov. 1620) položili so jo v grob, zgodovinsko velikost slavnega českega kraljestva, dolgih dve sto let ni bilo skorej sledú ne življenske sile v otrpnelem životu, najboljši njegovi sinovi imeli so zanj le solze in v elegičnih tožbah izdihovali so svojo boleost na gomile svojega roda, ošabni protivnik pak je zmagovestno uže naznanjal dôbo, do katere noben česki otrok ne bode več razumel sladkega materinega jezika blagodneče zvuke. In dandanes? V očigled denšnjemu položaju českega naroda, kateremu je najlepši svedok narodno gledališče, ustvarjeno zgolj od českich rok, brez tuje pomoči ali podpore, ponudila se nam je neprecenljiva prilika, učiti se od svojih bratov. Da bi jo dobro porabili! Da bi na vzgledu českega naroda spoznavali, kako treba postopati, ako hočemo svojo domovino dovesti do srečnejših časov. Tú ne zadostuje navdušeno napivanje pri polnem kozarcu, niti še tako mojstersko osnovane narodne slavnosti, veliko menj še poulični izgredi in narodne „igrače“, — tú je treba dela, resnega, požrtvovalnega dela na duševnem in gmo-tnem polju. In tudi političnega takta si bomo lahko priučili od svojih severnih bratov, kateri so v čudovito kratkem času jasno spoznali denšnji položaj na Avstrijskem ter po tem uredili svojo skoz in skozi previdno in vzgledno politiko!

Pa še nekaj! Za trdno pričakujemo, da bodemo vsaj v jednom oziru posnemali staro-česke husite. Tudi oni so bili razkrojeni na več verskih in političnih strank, katere so se med seboj čestokrat proganjale s kruto brezobzirnostjo. Toda komaj so sovražne čete prekoračile meje českega kraljestva, hipoma je

Listek.

Carigrad.

(Zlatorodov.)

Stari seraj.

Kakor se ti v Granadi zdí, da nisi videl ničesar, ako nisi videl Alhambre, tako v Carigradu nisi videl ničesar, ako nisi prodril med zidine starega seraja. Stokrat na dan, od vseh strani, s kopnega in z morja, vidiš tisti zeleni bregič, napolnjen s skrivnostmi in obeti; zme-raj vleče oko nase, kakor nova stvar, ki te muči kakor zagonetka, ki ti odriava vse misli — tako, da greš tjakaj še pred obljubljenim časom, bolj da se iznebiš muke, kakor da se navžijesh naslade.

Pa res, v Evropi ni krajca zemlje, kate-rega samo ime bi uže vzbudilo čudno zmes lepih in strašnih podob, o katerem bi se bilo toliko mislilo, pisalo, ugibalo, kateri bi bil povod tolikim nedoločnim in nasprotnim poved-bam; kateri bi bil tudi sedaj predmet tako nenasiitljive radovednosti, tako nespametnih

predsoj, tako neverjetnih povesti. Danes more vsakdo semkaj priti, odhaja pa hladnega srca gotovo, ko bode v stoletjih gospôstvo osman-sko goli spomin, ko se bodo obljudene ceste križale v novem mestu, še tedaj noben potnik ne pojde mimo, da bi vsaj v duhu ne obšel starih cesarskih kioskov in da bi zavidno ne pomislil na nas bevalce devetnajstega veka, ki smo na teh krajih našli še žive in zgovorne spomenike velike prestolnice osmanske. Kdo vé, koliko starinoslovcev ne bo potrpežljivo iskalo sledov kakih vrat ali kakega zidu po dvoriščih novih poslopij, in koliko pesnikov ne bode opevalo ono malo razvalin, raztrese-nih po morskem obrežji! Ali pa bode še ve-liko sto let te zidine skrbno varovali, učej- njaki jih obiskovali, in bujno življenje, ki se je tukaj plelo štiri sto let, se bode prebudilo ter se razsulo po tisoč in tisoč knjigah in po- dobah vesoljnega sveta.

1.

Zanimljivost serajeva.

Ni zidavska lepota, ki na te zidove vleče občno radovednost; seraj ni spomenik umet-

niški kakor Alhambra. Levje dvorišče v arab-ski palači kraljevski samo je več vredno, ko vsi kioski in vsi stolpovi cesarske palače turške. Prednost daje seraju to, da je velik zgo-dovinski spomenik, ki razlaga in razsvetljuje skoro vse življenje osmanske vladajoče hiše. Seraj nosi na svojih zidovih in stoletnih ste-nah in na deblih svojih dreves vso najnotra-njejšo in najskrivnejšo zgodovino cesarstva. Manjka le zgodovine zadnjih trideset let in pa zgodovine onih dveh stoletij, predenj je bil Carigrad premagan. Od Muhameda II. pa do Abdul-Medžida, ki ga je bil popustil, pa šel stanovat v Dolma-Bagdže, živel je tukaj pet in dvajset sultanov. Tú se je ustanila vladajoča hiša, tú se je vspela na vrh svoje sreče, tukaj je začela tudi padati. Seraj je bil ob enem cesarska palača, trdnjava, sve-tišče; bil je glava cesarstva in srce islama; bil je mesto v mestu, velika in veličastna trdnjava, v kateri je prebival celi narod in katero je varovala cela vojska. Trdnjava ta je s svojimi zidinami obsegala neskončno raz-lična poslopja, ugodne in strašne kraje, da si bil kakor v mestu in kakor na kmetih, cesar-

bilo pozabljeno strankarsko protivje, in složno kakor bratje udarili so česki borilci na nasprotnike ter sijajno premagali njegova krdela. Znamo sicer, da ta primera šepa — da ne planemo na sovražnika, da gremo obiskat sorodnika in gostoljubja si izprosit pri bratskem narodu. Ali uverjeni smo, da bode vsaj za čas praškega potovanja med udeleženci po polnem potihnil razpor, kateri nas sedaj razdvaja, in dasi se nikakor ne prištevamo optimistom, utegne vendar le *armistitium* v zlato Pragi, premirje na ozemlju českim, imeti dobrodejne posledice tudi za naše domače razmere.

Tudi iz tega razloga danes nimamo srčnejše želje, nego da bi se narodnjaki slovenski 1. septembra udeležili v impozantnem številu gledališkega vlaka v zlato Prago!

Volitev na Notranjskem.

Govorili smo na tem mestu že obširno o notranjski volitvi in o notranjskem kandidatu — in morda se nam bode še nudila prilika, govoriti o tem predmetu. Danes dovoljeno naj nam bode le, povedati, kako se izražajo „Novice“ o notranjskem kandidatu, kako tudi one odločno obsojajo dr. Zarnikovo postopanje in pobalinsko kričanje nekaterih novinarskih piscev. „Novice“ pišejo:

„O kandidatu za notranjske kmetijske občine kaže se v krogu volilcev živahno gibanje. V eni reči strinjajo se pa k sreči mnenja vseh veljavnih krogov, namreč v tem, da bo izvoljenec zanesljiv narodnjak. To pa je za nas edino merodajno, to je jedro vsega vprašanja za naš narod in za našo narodno reč; vse drugo, malo pomenljiva, pristranska, deloma osebna vprašanja. — Mi smo zato pri vsem vprašanju čisto hladni, in bistveno nam je vse eno, naj bode prihodnjemu poslancu ime Peter ali Pavel, ko smo preverjeni, da si zavedni naši Notranjci gotovo zberejo zanesljivega narodnjaka. — Osebo dotičnega narodnjaka zbrati si, to je v prvi vrsti pravica in naloga volilcev samih in njihovega medosebne razgovorjanja.

Notranjska ima v svoji sredi zavednih narodnjakov in izglednih gospodarjev dolgo vrsto in pri izbiranju ni težave toliko v tem, da bi bilo kandidatov premalo, kakor v tem, da je težavnejši izbrati si iz dolge vrste sposobnih najsposobnejšega.

Za odstopivšega poslanca se vé da je vprašanje osebnega pomena, ali mu volilci zopet skažejo zaupanje ali si zberejo drugega; dr. Zarnik ločil se je v nekaterih vprašanjih od vseh družih narodnih poslancev in hotel hoditi čisto sam svojo pot, in povod njegovi odpovedi bila je po njegovi lastni izjavi popolna osamljenost, ker med vsemi narodnimi poslanci on bivši predsednik klubov ni našel ne enega somišljenca. — Želja odstopivšega

ske palače, pomorske orožarne, učilne, urade, džamije. Tú so se menjemale svečanosti s klanji, pobožnosti z ljubakanji, diplomatske slovesnosti z nespametjo. Tú so se sultani rodili, postavljali na prestol, odstavljali, metali v ječe, davili. Tú so se stikale niti vsem zarotam, tú se je razlegal krik vseh ustaj, semkaj se je stekalo vse zlato in najčistejša kri cesarstva. Tú so rožljale nožnice ogromnega meča, ki se je svetil nad glavami sto in sto narodov. Semkaj, v seraj, so skoro tri stoletja upirale pogled: nemirna Evropa, nezaupljiva Azija, boječa Afrika, kakor v dimeči se ognjometnik, ki zmeraj preti bruhniti.

2.

Leža prestolnice.

Seraj, neizmerna ta prestolica sultanov, leži na najvzhodnejšem griču carigradskem, legotno se spuščajočem v Marmarskem morju, k ustju Bospora in proti Zlatem rogu, tjakaj, kjer je bila nekdanj bizantska akropola, del mesta in velike palače cesarjev. Ta grič carigradski je najlepši in od narave najbolj blagoslovljeni kraj na celem evropskem obrežju. Tukaj se stekata, kakor v središči, dve morji in dva svetova; odtod so držali veliki vojst-

poslanca, da mu volilci odobré njegovo postopanje, je sicer razumljiva, ali bodo volilci to storiti hoteli, ne vemo, do zdaj nam došli glasovi trdijo, da ne. Na eno posledico pa moramo notranjske volilce takoj opozoriti. Kam pride naša narodna stranka in kaj se bode zgodilo z vsemi našimi pridobitvami na narodnem polju, ako bi si vsak poslanec prilastoval nezmotljivost, ako bi vsak poslanec hodil svojo pot, in ako bi začeli tudi volilci odobravati tako postopanje svojih poslancev.

Mi smo prepričani, da brez kluba in brez discipline v klubu v nič razpade vse, kar so zasluženi naši narodnjaki do sedaj priborili, in mi ne dvojimo, da nam v tem pritrjuje tudi dr. Zarnik, ker so mu pred več leti to izrekli že trebanjski volilci, in ker se nam po vsem zdi neverjetno, da bi ga Notranjci hoteli sploh še voliti, ako jim ne obljudi držati se sklepov narodnega kluba.

To važno jedro ima tedaj v sebi tudi osebno vprašanje notranjske volitve, toda po vsem napak bi bilo podtikati tej volitvi še daljno važnost izrekoma rešitev vprašanja gledé privoljenih 600 gld. za prostovoljni pouk drugega deželnega jezika. Tega vprašanja na noben način ne reši glasovanje volilcev enega okraja, ako bi se jim tudi stavilo naravnost ono vprašanje, ne pa, kakor se pri volitvi godi, osebno vprašanje zaupanja za poslanca. Ono vprašanje reši vsa dežela po svojih poslancih, in med narodnimi poslanci bi tega vprašanja gotovo ne bilo, ako bi ne imeli prijazne nam vlade in odločne večine v deželnem šolskem svetu.

Po našem mnenju g. dr. Zarnik odloživši mandat ni imel namena in mislimo, da tudi zdaj nima namena, prizadevati si, da bi ga vnovič volili, ker osamljenosti njegove med drugimi narodnimi poslanci bi ne odstranila tudi nova izvolitev ne, sicer pa dr. Z. tudi ne more dvojiti, da osamljen niti narodni stvari niti ožjim svojim volilcem ne more toliko koristiti, kakor poslanec, kateri v slogi z vsemi drugimi narodnimi poslanci v večini lahko doseže, kar je sploh dosegljivega.

Mi smo tedaj, kakor rečeno, notranjski volitvi nasproti po polnem hladni, ker ne dvojimo, da bo izvoljenec zvest narodnjak in ud narodnega kluba gotovo po volji vseh narodnih volilcev notranjskih. Toliko hladneje pa pričakujemo izid volitve, ker čujemo, da hoče mandat prevzeti velezaslužni državni poslanec notranjski g. Adolf Obreza, o katerem se strinjajo gotovo vsi glasovi, da si boljšega Notranjci ne morejo izbrati, kakor njega. — Sicer pa so Notranjci sami dosti zavedni in ne dvojimo, da si izberó tako in tako, po svojem prepričanju najboljšega.

veni in trgovski potje vzhodne Evrope; vodovodi bizantinskih cesarjev dovajali so potoke vode; traški gričje branijo ga severnih vetrov, morje ga pere od trijeh strani. Galata ga gleda od strani, kjer je luka, Skadar pa z bosporske strani, velike bitinske gore pa mu s svojimi snežnimi vrhovi zapirajo azijsko obzorje. Grič je osamljen, čvrsto in krasno stoji na koncu prestolnice, kakor bi ga bila narava nalašč storila, da bodi podlog veliki državi, in da brani razkošno in skrivnostno življenje vladarja, ki je skoraj kakor Bog.

Ves breg je zdolu obdan z visokimi zidovi, ki so prevideni z močnimi stolpovi. Na obrežju Marmarskega morja in pa vzdolž Zlatega roga je to zidovje ob enem tudi mestno zidovje. S skopnega je postavil Muhamed II. ter loči serajski grič od griča, na katerem se vzdiga džamija Nuri Osmanova, nato zavije pravokotno k Visoki porti, teče mimo sv. Modrosti, odtod dalje v veliki krivini, dokler se na morskem bregu ne združi z carigradskim. To je zunanji pas seraja. Pravi seraj se razprostira po slemenu ter je visoko obzidan, ki je kakor osrednji branik veliki trdnjavi.

Seraj opisati, kakor je zdaj, bi bilo zastonj se truditi. Skozi zunanji zid drži želez-

Pri koncu bi uže bili in najrajši bi koj sklenili, ako bi nam ne bilo omeniti še neprijetnega, prav rečeno, ostudnega vtisa, katerega je napravil v širokih naših krogih nek spis ali kako bi uže bolj prav imenovali spako pisarjenja v zadnji številki ljubljanskega slovenskega tednika „Slovan“.

Celo stran obsegajoč članek ima naslov „O notranjski volitvi“ in mesto podpisa ima črko — r. Kolikorkrat nahajamo v „Slovanu“ spise z onim znamenjem, ne moremo zatrei tihega milovanja za list, sicer izvrstno uredovan, da uredništvo svoj list in naše časništvo sploh skruni s takimi spisi. Pri branju omenjenega članka pa nas je bilo v resnici sram, da se najde slovenska roka, ki more pisati tako nesnago, še bolj pa, da se najde slovensk, naroden list, ki sprejme toliko negnjusnega mazarjenja, izvirajočega iz slepe strasti.

Gnjusi se nam nadrobneje govoriti o tej reči; rečno pa se nam celó odveč zdi zavračati nakupičene tam hudobne fraze, ker smo prepričani, da se ravno dr. Zarnikova kandidatura ne more slabeje priporočati, kakor s takim pisarjenjem. Ako Notranjci, posebno volilci, vsi beró oni „Slovanov“ članek, gotovo se z nevoljo obrnejo od njega rekoč: Oni „—r“ in „Slovan“ ž njim se motita, ako mislita, da smo Notranjci slepi in gluhi, volili bomo po svoji volji!“

Dopisi.

Iz Rudolfovega 5. avgusta. (Izv. dop.) V „Slovenskem Narodu“ od 4. avgusta t. l. priobčeni dopis iz Rudolfovega obsega toliko neosnovanih trditve, da človek ne vé, ali bi bolj omiloval nevednost onega dopisnika, ali se srdil nad njegovo predrznostjo.

Kar o šolskih sestrah piše, kaže, da mu je prišlo nekaj na uho, kar se z istino ne vjema; kajti g. prof. Poljanec ni nikdar predlagal, da se šolskim sestram letna podpora in celo v znesku več sto goldinarjev dovoli; ravno tako tudi ni res, da se je šolskim sestram pogoj stavljal, da se mora poučevati s slovenskim učnim jezikom in da šolske sestre zaradi nezmožnosti slovenščine niso tega goja vzprejele.

Kar dopisnik govori o železniški enkėti, je ravno tako s trte zvito; kajti pri tej enkėti se sploh o nobeni črti ni določevalo, a tudi predloga zaradi proge Krško - Rudolfovo ali pa Rakek-Rudolfovo ni bilo slišati.

Če so viri z Dunaja iste veljave, kakor oni, iz katerih posnema dopisnik svoje površne informacije gledé drugih točk, potem mi dopisnik ne bo zameril, če se dvoma ne morem znebiti, da bi bil Tisza dovolil trasiranje od Karlovca do Kolpe. Kolikor je meni znano, je nica; leta 1865 je velik požar vpepelil mnogo poslopij; logi so večjidel zapušteni; na ona mesta so postavili bólnice, vojarne, vojne šole; mnogim poslopjem, ki so ostala, izpremenili so obličje in razdelbo. Dasiravno je glavni zid ostal, kakor je bil, tako da si moreš predočiti vso podobo starega seraja, je teh premen toliko in takih in poslopje skoro trideset let tako zanemarjeno in zapuščeno, da ne bi ga mogel zvesto opisati.

Pisatelja in čitatelja bolj zanima, izvedeti

3.

Kakošen je bil seraj.

Kdor si takrat z enim pogledom mogel obseči ves grič, bodisi z najvišjih trdnjav, bodisi z minareta džamije sv. Modrosti, vžival bi bil prekrasni izgled. Sredi jasne morske modrine, v velikem belem polukrogu jadri na ladijah, videl se je gosto obraščeni grič, okrožen z braniki in trdnjavami, na katerih so stali topovi in straže. Med visokimi zelenimi drevesi vile so se nepreštevne bele steze, smejale se barve tisočerih cvetovnih leh, razprostirale se razsežne vrste pravokotnih serajskih poslopij, razdeljene na tri velika mesta,

g. vitezu Zavinšku le dovoljeno raziskavanje črte. Če bo pa tudi trasiranje dovoljeno, to se zdaj ne vé.

Ravno tako neutemeljeno je sumničenje mestnega zastopa. Čeravno ima župan dovolj pisma in opravkov, vendar ni res, da pusti dvema odbornikoma vladati. Naj dopisnik le imenuje iste odbornike, nad katerih sebičnostjo ali čudnimi nazori se on spodtika in zvedel bode prav po resni poti, kaj se pravi sumničiti poštene može. Naj dopisnik le pred svojim pragom pometa, da se ne bo toliko govorilo o umazanih dolgovih nekaterih takozvanih dobrohotnežev, ki drugemu v zlo štejejo, ako se zahteva povračilo stroškov.

Kako, da se dopisnik še le zdaj domisli na potrebo poslopja za deklško šolo, ko je ta šola v „Narodnem Domu“ tako izvrstno spravljena, da ne more biti bolje, ako bi mesto tudi 10000 gold. za novo stavbo potratilo. Vidi se, da dopisnik propagando dela le za ono stranko, ki je hotla šolsko poslopje rabiti za *Feuerwehrkneipe*. Vsakako pa je prav lahko drugim svete dajati, a teže vsakemu ustreči. Dopisnik prav nič novega ni povedal, če trdi, da je treba stopnice in ulice po mestu popravljati. To gotovo mestni zastop uže zdavna vé, ker je uže v proračunu dovolil za to pravo potrebno svoto; da se pa ta poprava še ni izvršila, so drugi važni vzroki, katere razkladati tukaj ni na mestu.

Pa še to! kar o „Narodnem Domu“ piše, je polno zvijač in neosnovanih laži; ako bi se dopisnik le nekoliko potrudil, bi lahko zvedel, da se je stavba na podlagi gotovega načrta po dražbi oddala, da se morajo po tem načrtu vsa vrata v sredi stene napraviti in če bi dopisnik, predno je dopis poslal, se potrudil v drugo nadstropje „Narodnega Doma“, bi bil na lastne oči videl, da so vrata na istem mestu uže gotova, o katerem on toži, da ne bodo.

Sicer pa je tudi pri tej stavbi laglje kritikovati, ko pomagati, posebno gospodom, ki dozdej še beliča niso dali za dozidanje, pa vsako priliko porabijo, da narodno stranko grde in begajo.

Iz ribniške doline dné 4. avgusta. (Izvirni dop.) Z radostjo vsak obiskovalec ribniškega trga opazuje veličastno cerkev, katera tukajšnji trg in vso dolino kinča. Toda ne samo njena zunanja velikost imponira, še bolj njena znotranja dragocena, fina oprava očara vsacega obiskovalca božjega hrama, ne samo to pa zadostuje zdanji za božjo čast požrtvovalni generaciji. K novi cerkvi, k novi notranji opravi in novim velikim cerkvenim orgljam mora tudi enakomerno veličastno zvonenje priti; vse mora po polnem biti, da se je ujema in da je lepo. Kedo se ne spomina še lanskega obiska Nj. veličastva premile naše domovine, povsod so stavili in še stavijo v spomin tega presrečnega

postavljenih okolu treh neenakih trgov. Iznad teh mest so se vzdignile pisane strehe, hodniki polni cvetovja, pozlačene kuple, beli minareti, vrhunci visokih kioskov, lokovi spominskih vrat, med njimi pa so se raztegali gaji in gozdiči. To je bila majhna bela prestolnica, bleščeča in neurejena, lahka kakor tabor šatorov, v katerem je bilo nekaj razkošja, nekaj pastirskega življenja, nekaj pa vojevitosti. Na enem kraju je bila vsa živa in vesela, na drugem samotna in nema kakor pokopališče. Tukaj vsa odprta, zlačena od solca, tamkaj nevidna človeškemu očesu, potisnena v večno temo in senco. Oživljala jo je množina barev, lepčila velika nasprotja svetlobe in teme in v jezercih leskeči se marmor, nadletavali so jo oblaki golobov in lastavk.

Tako je bilo od zunaj to cesarsko mesto. Ni bilo videti preveč obširno, kdor ga je gledal z višave, a znotraj je bil tako razdeljen in zapleten, da služaji, ki so v njem stanovali po petdeset let, se niso v njem razpoznali; janičarji pa, ki so tretjič vanj prišli, so v njem zašli.

(Dalje prihodnjé.)

zgodovinskega dogodka 600letja, odkar je Kranjska ud previsoke avstrijske države, in tudi Ribnica v tej zadevi ni zaostala. Akoravno je ta nov kinč, s kojim se je sedajna generacija za stoletja ovekovečila, v prvi vrsti namenjen misijonu, kateri se je lansko leto vršil v naši dolini, nas vendar tudi prevzvišenega zgodovinskega momenta spomina.

Da si je farna cerkev uže do sedaj primeroma dovolj lepega in močnega zvonjenja imela, si je fara s požrtvovalnostjo visokočastitega gosp. dekana M. Škubica, kateri je za blagor svoje dekanije in za božjo čast vnet, tekoma leta omislila velikansk nov zvon, vlit pri gosp. A. Samassi, dvornemu zvonarji v Ljubljani, ki tehta 3009 kilog. ali 53 stotov in 73 funtov. Vsi zvonovi, *septem accord D-dur*, se kaj melodično vjemajo in posebno novi zvon, glas A, kaj mogočno in lepo doni po naši dolini, čast in slavo pojoč prevzvišenemu namenu in poklicu.

Razne vesti.

— (Strah pred kolero.) Na vrata lijonske ječe sv. Pavla je 21. m. m. trkal nek po delavsko oblečen mož in vprašal vratarja, ali je res, da v Lijon kolera ne pride. „Kaj jaz vem“, osorno odgovori vratar. Nepovabljen gost prosi, naj ga pelje vratar k hišnemu svetniku, da ga bo nekaj prosil. V pisarno hišnega oskrbnika vstopivši reče tujec: „Mene so v Marsellu obsodili 8 mesecev v ječo. Ker se pa strašansko bojim kolere, sem jim ušel in semkaj prišel z namenom, v vašem zdravem mestu prestati svojo kazen.“ Oskrbnik želji boječega moža vstreže in ta z veliko radostjo zamenja svojo obleko z jetniško.

— (Ženska — doktor.) V Boloniji je nedavno mlada gospica Josipina Cattani napravila z hvalevrednim vspehom (*cum laude*) doktorski izpit iz medicine in kirurgije. Jeden izprašujočih profesorjev, uže bolj postaren samec, prišel je drugi dan k novi doktorici se ženit in zdravila iskati svojemu mnogoletnemu samotarenju. Gospica si je izprosila osem dnij premisleka. Vsakakor je doktorica nastopila pravi pot v življenji in se boče lahko ponašala s svojim prvim zdravniškim vspehom, da je starega učenjaka dolgotrajnega samskega stanu, katere mučne bolezni ne ozdravi noben moški zdravnik, po polnem osvobodila.

— (Starost tičev.) Najvišjo starost doseže labod, o katerem basen pravi, da je nem in da še le zaduje trenutke svojega življenja tiho, otožno zapoje. O njem se pripoveduje, da doživi 300 let. Prvi za njim je sokol, o katerem Kramer v svojem *Naturhistoriker* opazuje, da so poznali tiče te vrste, ki so dosegli starost 162 let. Prvo tako visoko starost ali pa še višjo učakajo jastrebi in orli. Leta 1719 poginil je planinski orel, ki so ga vjeli pred 104 leti in kateri je gotovo uže prej dolgo živel. Beloglavi jastreb, katerega so vjeli l. 1706, poginil je v zverinarnici šenbrunski l. 1824, ko je dočakal torej v sužnosti 118 let. Tudi papige so strpele v sužnosti 100 let in še čez. Gage so opazovali, da so živele čez 100 let. Dr. Weissmann pravi: „Dolgo življenje tičev je nadomestek za njih primeroma majhno rodovitnost in veliko razdevanje njih zalege. Na škotskem otočku St. Kilda vsako leto nalové čez 20000 tangov in neizmerno število jajec velikega tepca; dasiravno pa ta tič znese le eno jajce in potrebuje štiri leta, da doraste, se mu število vendar ne zmanjšuje. Z vališč na otoku Sylt izvozijo 300000 galebni in 20000 čigrnih jajec vsako leto, in videti je, da pobiranje jajec po premišljeni osnovi tudi tukaj tičev ne zmanjšuje.“ Potemtakem morajo ti tiči prav visoko starost dočakati, sicer bi bili uže zdavnej izmrli. Tudi kukavica doseže prav znatno starost. Poznani so eno, ki je imela napako v kukanji, da je bila 32 let zaporedoma v tistem gozdu. Dolgo življenje ima tudi krokav. Prirodoslovec Naumann trdi, da doživi 100 let; o srakah se vé, da so 20 do 25 let vzdržale v sužnosti. Fazan more živeti 15, purani 16, golob 10 let. Pevci živé 8 do 18 let. Slavec vzdrži ujet k večemu 8 do 10 let, kos 12 do 15, takisto i kanarec.

— (Združenje ruskih poštnih in brzojavnih oblastnij.) Postavo ruskega državnega sveta, po kateri se poštno in brzojavne oblastnije

zjedinijo v jedno samo upravo, je, kakor se iz Petrograda poroča, car potrdil. Po tej postavi se imata dozdanji poštni in brzojavni oddelek pri ministerstvu notranjih zadev združiti v jeden oddelek, kateri se bo imenoval „glavna poštna in brzojavna uprava“. Predstojnika glavni upravi imenuje Najvišji carski ukaz na predlog ministra notranjih zadev v vladini senat. Ta predstojnik je tudi član ministerskega sveta. Potem bosta uradovala v tem oddelku dva višja uradnika, več poštnih in brzojavnih nadzornikov, poslovodij, in vrsta drugega uradnega osobja.

— (Gospa s svinjskim rilcem.) V okolici kijevskega mesta se je baje naselila nedavno mlada in bogata gospica, katera pa nosi mesto nosu svinjski rilec. Ta bogatinka s svinjskim rilcem ponuja srce in roko tistemu, kateri bi jo hotel z ozirom na veliko premoženje (5 milijonov) za soprogo vzeti. Mlad mož, pravijo, bil je uže pripravljen, ž njo se oženiti, a padel je pri pogledu svoje neveste v omedlevalo. Neka gospa prav odločno trdi, da je gospico z rilcem sama uže videla, samo da je imela obraz s pajčolanom pokrit. Vedno ima mnogo snubačev, Sedaj je došlo iz okolice mnogo njenih čestitev ne ravno zaradi lepote mlade gospice, ampak zaradi velikega bogastva na ogled, in ženini po javnih sprehajališčih, neveste čakaje, mestne šetance motijo in vznemirjajo.

— (Amerikansko.) Newyorski list poroča naslednjo zeló amerikansko se glasečo dogodbo: „Mlad trgovec v Newyorku pridobil si je s srečno spekulacijo v štirinajstih dneh dva milijona. V 26. dan m. m. priredil je za svoje prijatelje in znance izlet iz mesta. Družba zbrala se je pred hišo milijonarjevo ter se odpeljala v dvanajstih krasno ozaljšanih vozovih na prosto. Ob 1. uri so v gozdu zajutrkovali. Ob 2. uri se je igral navlašč za ta slučaj spisan igrokaz. Ob 5. uri so se peljali na morje. Ob 6. uri sklical je sedmerni moški kvartet družbo k obedu pod dragocenim šatorom na travniku ob morji. Mize so se šibile pod obilnimi, finimi jedmi in najdražja vina vseh let in vseh kontinentov tekla so v potokih. Naposled dobil je vsak gost pókavni bonbon, v katerem je bil biljet za 1000 dolarjev. Tej šali so se smijali do 8. ure, ko se je pričel umetalen ogenj, v čegar sredi se je gospodarjevo ime prikazalo na obnebj. Ob 9. uri se je družba vrnila v Newyork, da se pri gospodarji zopet razveseljuje. Dospevši pred orjaško palačo, so se čudili, da je palača nerazsvitljena in zaprta. Jeden izmed 50 trgovskih pomočnikov stal je pred palačo, da razmere pojasni. Firma je pala v bankrot. Sočutno so se poslovlili gostje. Trgovski pomočnik je pripovedoval: Jedva je družba se odpeljala, ko je vsled pada firme v Filadelfiji hiša veliko škodo trpela. Ob 12. uri se ni mogla več držati. Ob 1. uri so se sešli upniki in se jim je ob 2. uri 2³/₈% izplačalo. Ob 8. uri se je premakljivo blago prodalo. Ob 4. uri se je prodala hiša, ob 6. uri se je naselil nov kupec in ob 7. uri odprl prodajalnico, katero je ob 9. uri zaprl in potem so se podali spat. Revni mož je bil zdaj brez strehe. Da bi saj po noči imel kam nasloniti trudno glavo, šel je s svojo družino na kolodvor, najel si spalni železniški voz in odpeljal se k sorodnikom. Tam zdaj živi. Tako hitro se vrši v Ameriki.“

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Deželni šolski svet za Kranjsko je začasno učiteljico gpdč. Francisko Wruss imenoval definitivno učiteljico na dvo-razredni ljudski šoli v Vinicah.

— (Vojaštvo.) Slovenski pešpolk kralj Milan št. 97, kateri ima svojo posadko v Pulji, pride dné 25. t. m. v Ljubljano. V jutro 26ega t. m. pa se koj podadó k vojnim vajam na Gorenjsko, kjer ostanejo deset dnij.

— (Umrli) je dné 6. t. m. zvečer v Ljubljani profesor g. Mihael Peternel, v 76. letu svoje dobe. Pokojnik bil je profesor na realki ter poučeval iz fizike in matematike. Zanimal se je posebno za astronomijo in večkrat našli smo ga bavečega se z različnimi astronomičnimi studijami. Bolehal je delj časa uže ter nad leto in dan ni zapustil več svoje sobe. Blag mu spomin!

— (Mrtvega našli) so dné 4. t. m. v Poljanah sploh znanega berača Frana Furijo. Mož je rad pil obilo žganja.

— (Toča) napravila je danes teden sila veliko škode. Pokončala je vso Trško Goro, šla čez Žadovinec ob Savi ter med Mrtvicami in Vihrami vse poljske pridelke pokončala. Na Štajarskem je v okolici Sremiča vse pokočano, tako tudi v Kremenu, v okolici Vidma in Stare Vasi. Toča je bila debela kakor golobja jajca in palo jo je blizu tri palce visoko. Trto je tako pobila, da dve leti ni pričakovati plodu, tudi sadje z dreves je vse odbila; mnogo je ubilo tičev in celo mlade zajce. Zraven pa je razgrajal tako silen vihar, da je strehe odkrival, kozolce podiral, drevje s korenino izroval.

— (Štirinajst tržaških mornarjev,) med njimi tudi nekateri Slovenci, kakor Pečenko, Pavičič, Markovič, Peternel, Lenar in drugi so sprejeli službo na argentinski oklopnici, ki se je v Trstu napravila. Bili so sprejeti za več let in z dobrimi pogoji. Ali ko je argentinska oklopnica pred nekaterimi tedni došla v Marseille, odpovedal je poveljnik one ladije kar nenadoma službo vsem tržaškim mornarjem in jih v Marseille pustil v vsakem pomenu „na suhem“. Ubogi ljudje bi bili morali beračiti, da se jih ni usmilil naš rojak gospod Peter Jurca, c. kr. avstrijski podkonzul v Marseilleu. On jim je preskrbel potrebnega denarja in tudi prosto potovanje v svojo domovino. Te dni so došli ti mornarji v Trst in vsi ne morejo prehaliti človekoljubja in dobrote g. Jurca, moža nam dobro poznanega in ki ni niti na Francoskem pozabil svoje domovine, svojega materinega jezika, katerega vedno goji, ker je tudi naročen na nekatere slovenske časnike. (Edinost.)

Te dni je izšla v «Národní Tiskarni» v Ljubljani VIII. šte. «Ljubljanskega Zvona» s to vsebino: 1.) Gorázd: Svetinja. Pesen. 2.) Dr. I. Tavčar: Mrtva srca. Povest. (Dalje.) 3.) J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 21. Peter in Pavel. 4.) J. Starč: Vinko II. in III. 5.) S. Rutar: Akvileja IV. do V. 6.) J. K.: Větreu. Pesen. 7.) J. K.: Vrnitev. Pesen. 8.) Svoimir: Hladila ni! Pesen. 9.) Svoimir: Ljubezni želja. Pesen. 10.) L. Pesjakova: Popotni spomini II. do III. 11.) J. Kersnik: Gospod Janez. Novela. III. (Dalje.) 12.) K. Štrekelj: Novejši pisatelji ruski. II. 13.) Fr. Šumi: «Archiv f. Heimatskunde» in naše zgodovinoznanstvo. 14.) K. Štrekelj: Jan Ernst Smoler. (Konec.) 15.) Slovenski glasnik.

„Ljubljanski Zvon“

stoji za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 7. avgusta. „Wiener Zeitung“ razgláša cesarsko naredbo z dné 28. julija, tičočo se podpore iz državne zaloge za poplavlence v Galiciji.

Dunaj, 7. avgusta. Roparskega morilca in anarhista Stellmacherja bodo jutri zjutraj obesili, kajti smrtna obsodba se je v vseh instancijah potrdila.

Ischl, 7. avgusta. Včerajšnja gledališka predstava se je sijajno izvršila. Nj. veličanstva ostala so do konca pri predstavi; po predstavi podala so se v cesarsko vilo na čaj; povabljena sta bila na čaj tudi Kálnoky in Tisza.

Ischl, 7. avgusta. Cesar vzprejel je ob 8. uri ogerskega ministerskega predsednika Tiszo; ob 10. uri je obiskal nemškega cesarja in se mudil pri njem pol ure. Potem je vzprejel nemški cesar Tiszo.

Ischl, 7. avgusta. Ob 2. uri bil je pri našem cesarju obed. Udeležil se ga je nemški cesar in ministra Tisza in Bedekovič. Po slovesu od cesarice peljala sta se oba cesarja na kolodvor; ob 4. uri se je odpeljal nemški cesar. Vladarja sta se večkrat objela in poljubila.

Zagreb, 7. avgusta. Ban je danes zjutraj odpotoval v Gorenjo Krajino in banalni okraj. — Sekcijski svetovalec St. Hervoič je na svo-

jem posestvu poleg Krapine nenadno umrl.

— V Jaski je včeraj zvečer pogorelo 40 hiš. Ogulin, 7. avgusta. Ban, spremljan po justičnem šefu Kleinu in sekcijskem svetovalci Davtoviči, je danes v jutro sim prišel ter bil slovesno vzprejet. Vzprejel je oblastva in korporacije ter si ogledal mesto.

Rim, 7. avgusta. Kralj je vzprejel demisijo senatnega predsednika Techia.

Rim, 7. avgusta. Od polnoči 5. do polnoči 6. t. m. v Pancalieriji jeden mrlič za kolero, v Varignanu jeden mrlič in jeden sumiv bolnik. Po poročilih prefektovih so zdravstvene razmere sploh ugodne. V bólnici v Varignanu je umrl jeden mornar.

Bruselj, 7. avgusta. Zbornica je pričela posvetovanje o predlogi zadevajoči zopetno zvezo s kurijo. Predlogo pobijala sta Frère Orban in Bara, za njo sta se potegovala Malou in Moreau. Debata se bode jutri nadaljevala. — Ko so po seji zapustili poslanci zborniško poslopje, vzprejela je obila množica katoliške poslance s sikanjem in burnim krikom; drugi del množice pa je ravno tako vzprejel liberalne poslance. Policija razgnala je množico in zaprla več oseb.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 8. avgusta.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	81·10
» » » » srebri	81·85
Zlata renta	108·95
5% avstr. renta	96·25
Delnice národne banke	860—
Kreditne delnice	313·50
London 10 lir sterling	121·50
20 frankovec	9·65 ⁵
Cekini c. kr.	5·74
100 drž. mark	59·50

Uradni glasnik

z dné 8. avgusta.

Razpisane službe: Poštnega odpravnika v Mozeli (okr. glavarstvo kočevsko) z letno nagrado 200 gld.; uradni pavšal 60 gold. in letni pavšal 146 gold. za vzdrževanje vsakdanjega sela med Mozelijem in Kočevjem proti službeni pogodbi in kavciji v znesku 200 gld. Prošnje tekom dveh tednov c. kr. poštnemu in brzojavnemu vodstvu v Trsti.

Eks. javne dražbe: V Trebnjem zemljišče Fr. Zidarja iz Mačjega Dola v 29. dan avgusta; — zemljišče Josipine Stamcarjeve iz Novega Mesta v 28. dan avgusta. — V Ložu zemljišče Jan. Jeršana s Hudega Vrha v 23. dan avgusta.

Tujci.

Dné 6. avgusta.

Pri Maliči: Eysselt, c. kr. beležnik, s Česke. — Schleimer, trgovec, iz Rotenmanna. — Kreiner, knjigovodja; pl. Schiwitzhofen, c. kr. namest. svetnik; Kallpacher, trg. potovalec; Schuster, vodja, s soprogo, in Steinwender, zasebnik, s hčerko, iz Gradca. — Pelarin in Pitschin, zasebnika, in Martinelli, užitn. blagajničar, z rodbino, iz Trsta. — Vitez pl. Baubela, c. kr. stavb. nadsvetnik, iz Gorice. — Röthel, Bartelme, Ranzinger in Tomitsch iz Kočevja.

Pri Slonu: Guttentag, zasebnik, iz Berolina. — Petzival, trgovec, z Dunaja. — Zdráhal, c. kr. montan. uradnik, s soprogo, iz Příbramov. — Leitner, trgovec, iz Budimpešte. — Herrmann in Weingerl, zasebnika, iz Zagreba. — Friedrich, zasebnik, iz Trienta. — Hafner, graščak, iz Konšajne. — Scharl, fabrikant, iz Zira. — Engelsberger, trgovec, in Vencajs, c. kr. okr. sodnik, iz Krškega.

Pri Tavčarji: Knödl, zasebnik, s soprogo, in Wurzingger, zasebnik, z soprogo, iz Gradca. — Bolmereich Marija s rodbino, iz Reke.

Pri Avstr. carji: Terpin in Šinkovec, zasebnika, iz Idrije. — Mikačič, mizar, iz Trsta.

Umrlí so:

Dné 6. avgusta. Baronica Franciška Minutillo, graščakinja, 76 l., Križevniške ulice št. 6, oslabljenje močij. — Miha Peternel, umirovljeni c. kr. profesor in duhovnik, 76 l., Francovo nabrežje št. 1, starostno oslabljenje.

Dné 7. avgusta. Ivan Kunstel, 1½ l., sin paznika v posil. delarnici, Poljanska cesta št. 25, driska.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
7. avgusta	7. zjutraj	738·00	+17·8	s. sl.	js.	0·00
	2. pop.	737·39	+24·6	jvzh. sl.	obl.	dež
	9. zvečer	737·70	+20·0	szpd. sl.	>	

Priznано najboljši Prašnikerjev romanski in portlandski cement

železniške šine, okovanja pri stavbah, štukadore (sadrarije) in štokadorske storije, štedilna ognjišča in posamezne dele za zidana ognjišča

in vse druge v železarsko to stroko spadajoče predmete priporočata najceneje

Terček & Nekrep

trgovina s železnico

Mestni trg št. 10 v Ljubljani.

Vunanja naročila izvršujejo se brzo in jako po ceni.

Solidno dekle

zmožno obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi ter izurjeno v šivanji na stroj, vzprejme se v neko tukajšnjo prodajalnico stalno.

Kje? pové ekspedicija tega lista.

Jurijev koledar

za leto 1885

bode izdalo uredništvo „Jurija s pušo.“

Obsejal bode do 200 strani: koledar, ilustrirane humoreske, šaljivo berilo in inserate od zadej, kateri se bojo računali po nizki ceni, za celo ali pol strani.

Izšel bode prve dni decembra t. l., cena mu boše samo 50 kr.

Naročnina naj se pošilja uredništvu «Jurija s pušo» v Trst.

(63) 3—3

Jarnež Žitnik

črevljar

Preširnov trg v Ljubljani

priporočá svojo

novó urejeno veliko zalogo

obuval za gospode, gospe in deca

Naróčila izvršujejo se po meri moderno, solidno in najceneje, in naročbam z dežele se kar najhitreje ustreza.